

ocrtavaju budućnost odricanja i budućnosne argumentacije autora: jedni su zrcalo drugoga. Diskurs koji ostaje u zrcalu diskursa koji proizvodi režim, nije alternativna režimu, nema potencijal preloma i promjene.

Pozivajući se na Immanuela Wallersteina, autori zaključuju s nužnošću utopistike (str. 177). Zašto Wallerstein, a zašto ne Ernst Bloch? Vjerojatno stoga što je Bloch stariji, nedostupan u prijevodu, teži za čitanje, kao *event* potrošen, teško svediv na karikaturu... Jedan od kritičara bolonjske reforme ustvrdio je da u bolonjskom sistemu Kant, zbog svog sporog objavljivanja, nije moguć. Problem nije u tome: problem je u tome što je Kant uvijek moguć, što ta mogućnost predstavlja, unutar i izvan sveučilišnog obrazovanja, jedinu okladu koju treba uvijek prihvatiti: u stanovitom bi se smislu moglo reći da je Kant, kao metafora mišljenja, ono što autori karikiraju kao Derridin *à-venir*. Prihvaćanje oklade pretpostavlja prihvaćanje muke promišljanja i promišljenosti, koja se ne može ocjenjivati kriterijima posjećenosti i imenovati konceptima što su svojom beskrajnom globalnom operacijom izgubili svaku mogućnost da prestanu biti zrcalna slika onog protiv čega govore i da postanu alternativa. Ponižavanje i uvreda koncepta u govoru o poniženima i uvrijeđenima, uz svu simpatiju i entuzijazam, pretvara utopiju u *Traumkitsch*. A tu svaka simpatija prema autorima i svaki entuzijazam prema njihovom djelu prestaje.

Zemlja rasističkih patuljaka

Ideja komunizma je mrtva u Sjevernoj Koreji, Kim Jong-Ilov režim uvrnutiji je i odvratniji nego što mislite

Christopher Hitchens

B. R. Myers: *The Cleanest Race; How North Koreans See Themselves and Why It Matters* (Najčišća rasa; Kako Sjevernokorejci vide sebe i zašto je to važno), Melville House, 2010, 208 str, cijena 24.95 \$

Kad sam prije nekoliko godina putovao u Sjevernu Koreju, imao sam sreću što je moj "pazitelj", koga ću nazvati g. Chae, bio vrlo prijazna osoba. Strpljivo me vodio porušenom i izgladnjelom zemljom i objašnjavao mi sve to pomoću nekovrskog mehanizma poricanja; pritom je izgledao kao da nikad ne gubi zanimanje za gargantuvske spomenike najhisteričnijem i najopretnijem kultu vođe na svijetu. Jedne večeri, dok smo se pokušavali nahraniti kvržičastim komadićima patke, spomenuo je još jedan razlog zbog kojeg više nije daleko dan kada će se cijeli poluotok ujediniti pod svijetlom vlašću Dragog Vođe. Narod Južne Koreje, istaknuo je on, postaje narod križanaca. Žene se sa strancima – čak i s crnim američkim vojnicima, ili je barem tako čuo, na svoje očigledno gnušanje – i gube svoju čistoću i vrsnoću. Etnički mozaik nije šarmantan za g. Chaea, već je to stroga i neuprljana jednoobraznost.

Bio sam tada zatečen načinom na koji je to tako prozaično izrekao, kao da je uzimao zdravo za gotovo da meni to nije sporno. I nakratko sam se zapitao, nije li i ta forma totalitarizma (jer ništa nije "totalnije" od rasističkog nacionalizma) dio uvjerenja što ga svojim podanicima daje sjevernokorejska država. No zaokupljali

su me, kao i većinu malobrojnih putnika u tu zemlju, one nametljivije i egzotičnije forme što ih totalitarizam nudi: divovski mauzoleji i parade u kojima kao da se stopio klasični staljinizam s iskrivljenom formom smjerne, patrijarhalne konfucijanišćke etike.

Karl Marx je u svom *Osmanaestom brumaireu* napisao kako oni koji pokušavaju savladati neki nov jezik počinju tako da ga prevedu na jezik koji već znaju. I ja sam se ograničio (na štetu svoga čitateljstva) na služenje postojećim imaginarijem staljinizma i istočnjačke smjernosti. Nedavno sam stavio bifokalne naočale koje pruža B. R. Myers u svojoj iskričavoj novoj knjizi *Najčišća rasa; Kako Sjevernokorejci vide sebe i zašto je to važno* (*The Cleanest Race; How North Koreans See Themselves and Why It Matters*), i sad shvaćam da sam sve vidio naopako ili izokrenuto. Čitava je ideja komunizma mrtva u Sjevernoj Koreji, i njezin ga najnoviji "Ustav", "ratificiran" u travnju 2009, ne spominje ni jednom riječju. Analogije s konfucijanizmom su prozirne, usporedbe koje se s njim mogu povući režim je namijenio za vanjsku upotrebu. Myers iznosi uvjerljivu tvrdnju da bismo, umjesto toga, Kim Jong-Ilov sistem trebali promatrati kao fenomen krajnje i patološke desnice. On se temelji na totalitarnoj mobilizaciji, "vojska na prvom mjestu", održava se na ropskom radu i napaja ideologijom najbezobzirnijeg rasizma i ksenofobije.

Njegovi zaključci, fino argumentirani u toj sjajno napisanoj knjizi, zabrinjavaju implikacijama da režimska propaganda doista misli ono što govori, što bi onda značilo da su pregovori o miru i razoružanju gubitak vremena – i to možda opasan gubitak vremena.

Razmislite: čak i u doba komunizma stizala su izvješća diplomata Istočnoga bloka, jednako tako i kubanskih, o paranojnom karakteru tog sistema (koji nije imao nikakvu predodžbu o politici odvratanja*

* Tj. o politici iz druge faze Hladnoga rata koja se temeljila na jasnoj svijesti da suprotna strana, čak ako je i iznenadiš razornim nuklearnim napadom, ima dovoljno istoga takvog oružja da ti uzvrat i tebe posve uništi. (op. ur.)

Američki vojnici zabijaju čavao u Sjevernokorejku – propagandna ilustracija

i koji je vlastitom narodu rekao da je Sporazum o neširenju nuklearnog oružja potpisao sa skrivanim namjerama), kao i o silnoj mržnji prema strancima. Jednog crnog kubanskog diplomata gotovo su linčovali kad je svoju obitelj poveo na razgledavanje Pjongjanga. Sjevernokorejke koje se trudne vrata iz Kine – glavnog režimskog saveznika i zaštitnika – prisiljene su izvršiti pobačaj. Na zidnim plakatima i transparentima Japanci se opisuju kao barbari, što se jedino može izjednačiti s načinom na koji Amerikance karikiraju kao krivonosna čudovišta. (Ilustracije u ovoj knjizi također su pouka.) Sjedinjene Države sa svo-

jim partnerima pomažu nadoknaditi velike gubitke u sjevernokorejskoj proizvodnji hrane, no to vlast ni u tragovima ne priznaje, već svojim omađijanim podanicima govori da su vreće žita označene američkom zastavom znak priznanja što ga uplašena Amerika šalje Dragom Vođi.

Myers također ističe da su mnoge kritike kojima se služi sjevernokorejska država izravno posuđene – ovo se doista može ubrojiti u neku vrstu ironije – od ideologije *kamikazâ* japanskog imperijalizma. Svakom se djetetu danomice govori kako je divno umrijeti žrtvujući se u službi maj-

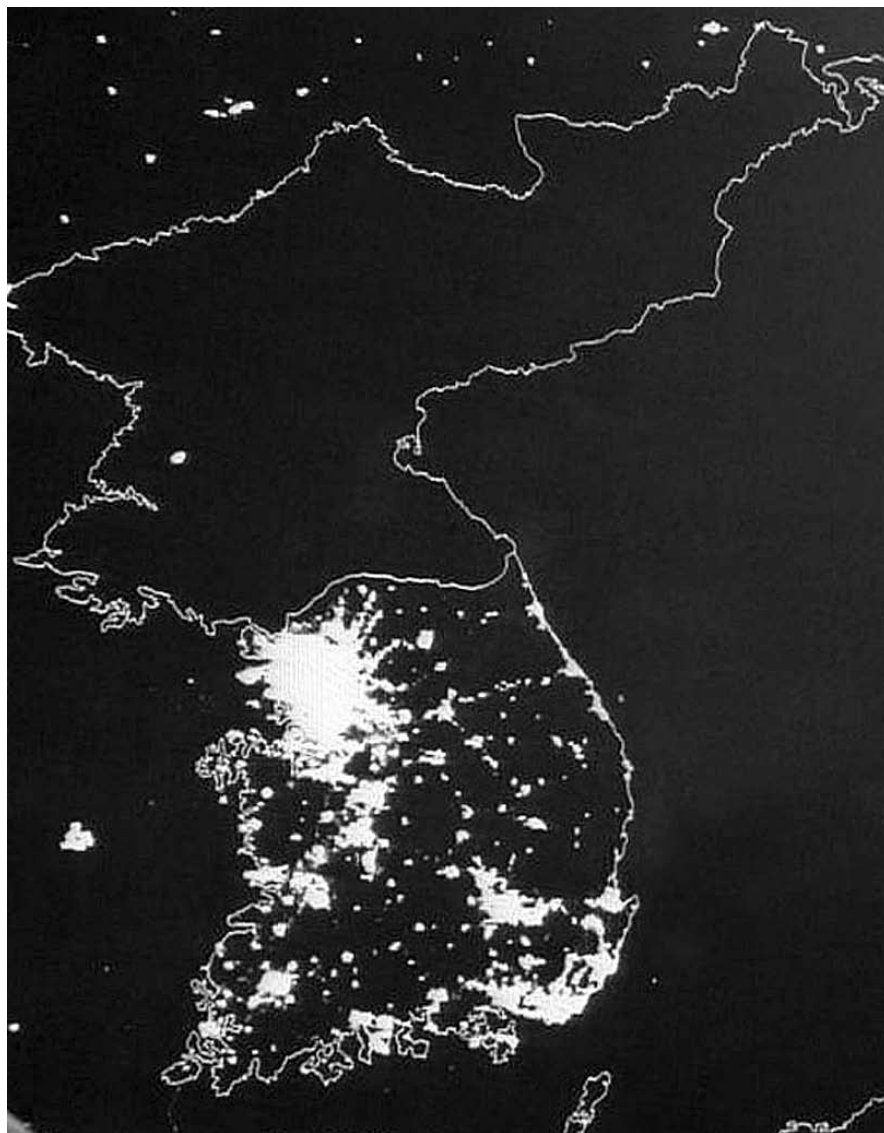

Sjevernokorejski projektili uništiti će SAD – plakat

ke domovine i poučava ga se neka se ne boji pomisli o ratu, čak ni nuklearnom.

Režim ne može vladati samo pomoću terora, pa mu je stoga preostala jedino militantna rasistička ideologija. Ne treba čuditi što je svako novo “pregovaranje” s njim još veće poniženje od prethodnoga. Kao što pokazuje Myers, ne možemo očekivati da će se on odreći vlastitog *raison d’etre*.

Sve nas koji pomno pratimo zbivanja u Sjevernoj Koreji muči jedno pitanje. Vole li doista ti robovi svoje lance? Ta zagonetka pruža nekoliko bestidnih, logičnih zaključaka. Ljudima iz te majušne i grozomorne države nije, naravno, dopušteno da svoj život uspoređuju sa životima drugih, pa ako se potuže ili zgriješe, izolira ih se u logore, gdje – sudeći prema standardu skrbi i prehrane “širega” društva – po svoj prilici vlada pravi pakao, koji jedino opravdava kratkoća njegova trajanja. No rasna arogancija i nacionalistička histerija moćan su cement većine odvratnih sistema, što Europljani i Amerikanci s razlogom dobro pamte. Čak i u Južnoj Koreji ima onih koji misle da je Kim Jong-Ilov režim, pod kojim sami ne bi mogli živjeti ni jedan jedini dan, nekako “autentičnije” korejski.

Satelitska snimka Sjeverne i Južne Koreje, 1. veljače 2010.

Evo dviju najporaznijih činjenica o Sjevernoj Koreji. Prvo, kada se promatra noćna satelitska snimka, to je područje nepomućenoga mraka. Jedva je vidljiv tračak svjetlosti čak i u prijestolnici. (Vidi ovdje priloženu glasovitu fotografiju.) Drugo, prosječni je Sjevernokorejca je za oko šest inča (152,4 mm) niži od prosječnoga Južnokorejca. Možda ćete pokušati zamisliti koliko je viška vrijednosti iscijeđeno iz takva roba, i koliko dugo, da bi se hranila i održala militarizirana kriminalna obitelj koja u potpunosti posjeduje zemlju i njezin narod.

Ali, to dokazuje da je Myers u pravu. Za razliku od prijašnjih rasističkih dikta-

tura, ova u Sjevernoj Koreji zapravo je uspjela proizvesti neku novu ljudsku vrstu. Izgladnjele i zakržljale patuljke koji žive u mraku, stalnom neznanju i strahu, mozgova ispranih mržnjom prema drugima, postrojeni, obuzdani i cijepljeni kultom smrti: taj je *horror* izgledan u našoj budućnosti i tako je sablastan te mu se naši premili vođe ne usude pogledati u lice, nego vire kroz prste u ono što se sprema.

PREVELE Jagoda Splivalo-Rusan i Giga Gračan

Izvornik – Christopher Hitchens: *A Nation of Racist Dwarfs; Kim Jong-il's regime is even weirder and more despicable than you thought*, *Slate* (portal), 1. 2. 2010. (integralno)
URL: <http://www.slate.com/id/2243112/>

Uronjenost u propagandu, rasistički nacionalizam i nedokučiv idejni vrtlog juče*

Ulomci iz razgovora s B. R. Myersom, autorom knjige *Najčišća rasa – Kako Sjevernokorejci vide sebe i zašto je to važno*

Colin Marshall

- COLIN MARSHALL: U knjizi je najfascinantnije to što ste odlučili istražiti jednu pomalo neistraženu stranu, to jest, to što se propaganda koju Sjeverna Koreja servira vlastitom narodu i ona koju dizajnira za vanjsku upotrebu razlikuju, i to prilično. U čemu je bit te razlike?

B. R. MYERS: Glavna je razlika u tome što je Sjeverna Koreja oduvijek htjela u inozemstvu stvoriti dojam kako se radi o komunističkoj državi koja se teži integrirati u svjetsku zajednicu, koja se veoma brine o vlastitoj sigurnosti na svjetskoj pozornici, kojoj je silno stalo da postigne mirovni sporazum sa Sjedinjenim Državama kako bi se potom mogla posvetiti vlastitome poslu, to jest, poboljšanju životnog standarda vlastitoga naroda.

Sad, dojam što se stvara kod samog sjevernokorejskog naroda, propaganda koju on dobiva i o kojoj vanjski svijet ništa ne zna, posve je drugačiji: a taj je da

* Juče (približno izg. ju:će), korejski doslovno: glavno tijelo ili subjekt. U sjevernokorejskim izvorima prevodi se kao "neovisno stajalište" i "duh samopouzdanja". Označava službenu državnu ideologiju Sjeverne Koreje koja uči da je čovjek taj koji "vlada svime i odlučuje o svemu". Prvi put spominje se u govoru Kim Il Sunga 28. XII. 1955. (*O eliminiranju dogmatizma i formalizma i uvođenju juče u ideološki rad*). Osnovna načela juče o nezavisnoj politici, samoodrživoj ekonomiji i samoobrani iznio je u govoru 14. IV. 1965. Sadašnji vođa Kim Jong-Il službeno je potvrdio stajalište o juči 1982. u dokumentu *O ideji juče*. (op. prev.)